

BirdLife Suomi ry BirdLife Finland rf
Annankatu 29 A 16, 00100 HELSINKI
Puh. (09) 4135 3300, fax (09) 4135 3322
toimisto@birdlife.fi - www.birdlife.fi

Vastaanottaja:
Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@mmm.fi

Lausunto luonnoksesta MMM:n asetukseksi koskien metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen kieltämistä metsästysvuonna 2018-2019 (Dnro 1370/01.03/2018)

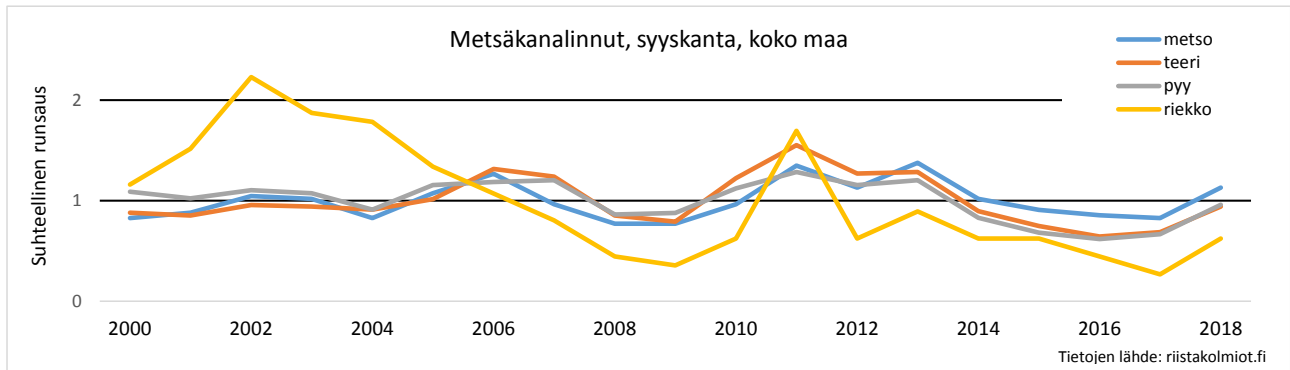
BirdLife Suomi kiittää maa- ja metsätalousministeriötä lausuntopyynnöstä ja toteaa asian johdosta seuraavaa:

Metson, Teeren ja pyyn syyskannat nousivat kesän 2018 poikastuoton ansiosta keskimääräiselle tai lähes keskimääräiselle tasolle. Tietyillä alueilla metson ja teeren kannat ovat kuitenkin edelleen erittäin heikot. Useimmille heikon kannan alueille esitetyt metsästysrajoitukset ovat pääsääntöisesti oikeita, mutta rajoitusalueita olisi tarpeen laajentaa. Vaikka kanalintukannat ovat pääosin vain keskimääräisellä tasolla, ministeriö esittää suureen osaan Suomea pisintä metsästysaikaa vuosikymmeniin. Kanalintujen pidennetyn metsästysajan käyttöönotto nykytilanteessa, jossa kanalintukannat ovat vasta lähteneet yhden hyvän pesimäkesän ansiosta nousuun useiden erittäin heikkojen vuosien jälkeen, on riskialtista. Kanalintujen metsästyksen jatkamista lokakuun lopun jälkeen ei tulisi sallia millään alueella vuonna 2018.

Yleiset huomiot

Kanalintujen metsästyksen sääntely perustuu kattaviin laskentatietoihin ja asetusluonnoksen taustamuistiossa kannankehitystietoja on esitetty runsaasti. Tausta-aineistossa olisi kuitenkin syytä edelleen esittää yksityiskohtaiset edellisen 20-vuoden kannankehityskuvaajat tilastoalueittain. Myös erilaiset aluejaot taustamuistiossa, riistakolmiot.fi -sivustolla ja metsästysrajoitusalueissa vaikeuttavat päätösten arviointia, minkä vuoksi metsästyksen ja tutkimuksen tuottamien tietojen aluejakoa pitäisi yhtenäistää.

Kanalintujen syyskannat kääntyivät kesällä 2018 nousuun kolmen erittäin huonon vuoden jälkeen ja ovat nyt riekkoa lukuun ottamatta 2000-luvun keskimääräisellä tasolla. Koko maata tarkastellen metsokanta on hieman 2000-luvun keskiarvoa suurempi, teerikanta hieman pienempi ja pyykanta varsin tarkasti keskimääräinen. Metsästyspainetta ei pitäisi lisätä edellisvuosista, jotta kantojen kasvun edellytykset turvataan jatkossa.

Metsästysasetuksen muutoksella 24.5.2018 pidennettiin metson, teeren ja pyyn metsästysaikaa niin, että metsästysaika päättyy 10.12. aiemman 31.10. sijasta. BirdLife Suomi vastusti muutosta ja totesi lausunnossaan, että vaikka metsästysaikoja säänneltäisiinkin vuosittain kantojen tilan mukaan, asetuksen muutos mahdollistaa huomattavan suuren verotuksen kantojen nousuvuosina, mikä voi estää kantojen elpymisen.

Suuressa osassa maata metson, teeren ja pyyn metsästysajaksi metsästysvuonna 2018-2019 esitetään 10.9.-10.11. Metsästysaika olisi siis 10 päivää pidempi kuin se ennen metsästysasetuksen muutosta on enimmillään voinut olla. Koska kanalintukannat ovat nousseet vasta keskimääräiselle tasolle, ei ennätysellisen pitkälle metsästysajalle ole perusteita.

Kanalintujen metsästysajan pidentäminen on nykytilanteessa erityisen riskialtista. Vakiolinjaseurantojen mukaan metsäkanalintujen paritiheys oli keväällä edelleen erittäin pieni (<https://laji.fi/theme/linjalaskenta/stats/chart>). Kanalintujen syysmäärä on nyt edellisiä erittäin heikkoja vuosia suurempi vain yhden kesän erityisen hyvän poikastuoton ansiosta. Pesimäkannan pienuuden vuoksi populaatiossa on tällä hetkellä erittäin runsaasti nuoria kokemattomia yksilöitä, jotka jäävät aikuisia kokemattomia yksilöitä helpommin metsästyssaaliiksi. Nykytilanteessa on korkea riski siitä, että metsästys heikentää tavanomaista enemmän seuraavan vuoden pesimäkantaa.

Tässä tilanteessa kanalintujen metsästystä lokakuun jälkeen ei pidä sallia. Tulevan kesän pesimäkannan kannalta olisi perustellumpaa jopa lyhentää metsästyskautta.

Metsästysaikojen säätelyssä pitää noudattaa suurta varovaisuutta. Suomen riistakeskuksen esityksessä ehdotetaan metsästysajat vakioitavaksi niin, että kantojen huonossa kehitystilanteessa metsästysaika päättyisi 10.10., keskimääräisessä tilanteessa 10.11. ja hyvässä 10.12. Metsästysaika pitenisi siis edeltäviin vuosiin verrattuna keskimääräisessä kannan tilassa 19 % ja hyvässä tilassa 77 %. Näin merkittävä lisäys metsästysverotukseen vaarantaa kanalintukantojen hyvinvoinnin ja kyseenalaistaa sen, onko kanalintujen metsästys kestävä käytön periaatteiden mukaista. Mielestämme metsästysverotus on pidettävä keskimääräisessä ja hyvässä kannan tilassa ennallaan (metsästysaika enintään 10.9.-31.10.). Mahdollisuutta jatkaa metsästysaika lokakuuta pidemmälle voi populaatiota vaarantamatta harkita korkeintaan poikkeuksellisen hyvinä vuosina.

Lajikohtaiset huomiot

METSO

Metson metsästys esitetään kiellettäväksi Varsinais-Suomessa ja Uudenmaan länsiosissa ja metson metsästysajaksi esitetään osassa Pohjanmaata sekä Kainuun etelä- ja Pohjois-Savon pohjoisosissa 10.9.-10.10. Rajoitukset ovat kannankehityksen tai kannan tiheyden puolesta perusteltuja. Metsokannan tila on kolmiolaskentojen perusteella erittäin huono myös Pohjois-Hämeessä, missä tiheys on 39 % viimeisen viiden vuoden keskiarvoa ja 50 % 2000-luvun keskiarvoa pienempi. Alueen, jolla metson metsästystä rajoitetaan, tulisi olla selvästi suurempi ja ulottua Pohjanmaalta Pohjois-Hämeeseen. Lisäksi Rannikko-Pohjanmaalla

metsokanta on niin pieni (0,7 yks / km², 69 % 2000-luvun keskiarvoa heikompi), että metson metsästys on syytä kieltää kokonaan.

Metson metsästykselle 31.10. jälkeen ei ole perusteita missään osissa Suomea.

TEERI

Teerikannan tila on metsoa huonompi ja suuressa osassa maata ollaan edelleen pitkäaikaisten keskiarvojen alapuolella. Teeren kohdalla on syytä huomioida, että kolme edellistä vuotta ovat olleet poikkeuksellisen huonoja (valtakunnallisesti 30 vuoden jakson kolme alhaisinta tiheyttä) ja siksi vertailu edelliseen vuoteen tai edellisen viiden vuoden keskiarvoon ei kerro koko totuutta kannan tilasta. Metsästystä on aiheellista edelleen rajoittaa suuressa osassa maata.

Teeren metsästysajaksi esitetään 10.9.-10.10. suuressa osassa Itä- ja Kaakkois-Suomea.

Metsästysrajoitusalueen olisi silti syytä ulottua myös Keski-Suomen länsiosiin ja erityisesti Pohjois-Hämeeseen, missä teerikanta on laskentojen mukaan laskenut jopa viime vuodesta 28 % ja on 55 % 2000-luvun keskiarvoa pienempi.

Teeren metsästykselle 31.10. jälkeen ei ole perusteita missään osissa Suomea.

PYY

Pyyn metsästysajaksi esitetään Lapissa ja Pohjois-Pohjanmaan pohjoisosissa 10.9.-10.10. Lyhennetty metsästysaika on perusteltu kannan alhaisen tiheyden takia.

Pyyn metsästykselle 31.10. jälkeen ei ole perusteita missään osissa Suomea.

RIEKKO

Riekkon metsästystä esitetään kiellettäväksi suuressa osassa Suomea. Lyhennettyä metsästysaikaa esitetään Keski-Lappiin ja Kuusamoon. Tämä on alhaisen tiheyden ja pitkäaikaisen laskevan kannankehityksen perusteella oikea ja varovaisuusperiaatteen mukainen ratkaisu. Riekkon metsästystä olisi kuitenkin rajoitettava myös Ylä-Lapissa. Riekkokannat ovat alueella edelleen keskimääräistä heikommalla, ja metsästyskausi Ylä-Lapin kunnissa on tavattoman pitkä.

Metsästyksen täysimääräistä sallimista perustellaan edelleen pienellä metsästyspaineella, mikä ei kuitenkaan Luonnonvarakeskuksen saalistilastojen mukaan pidä paikkaansa. Vuosittaisessa saalismäärän arvioissa on suurta vaihtelua todennäköisesti pienen otoksen takia, mutta keskimääräinen riekkosaalis 2000-luvulla on Ylä-Lapissa ollut yli 30 000 yksilöä. Tätä ei voi pitää pienenä metsästyspaineena. Määrä on suuri jopa Suomen kokonaismäärään nähden, sillä vuonna 2015 riekkokannaksi arvioitiin 180 000 yksilöä.

Pyydämme, että ministeriö muuttaa ehdotustaan edellä esittämällämme tavalla.

BirdLife Suomen puolesta

23.8.2018

Aki Arkiomaa, toiminnanjohtaja